วิทยานิพนธ์เรื่อง การควบคุมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดให้ต้องมี

การออกกฎ หรือให้รัฐต้องคำเนินการหรือให้ประชาชน

ได้รับสิทธิประโยชน์

คำสำคัญ กฎหมายลำดับรอง / การออกกฎหมายลำดับรอง /

ประเภทของกฎ / กฎที่ให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชน

นักศึกษา พลอยไพลิน บริบุญวงษ์ **อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์** ดร.ตรีเพชร์ จิตรมหึมา

หลักสูตร นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน

คณะ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

W.A. 2566

บทคัดย่อ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดให้ต้องมีการออกกฎ (By-law) หรือให้รัฐต้อง ดำเนินการ หรือให้ประชาชนได้รับสิทธิประโยชน์ (Advantage) มักมีปัญหาในเรื่องการมีผลใช้ บังคับ (Law Enforcement) เนื่องจากฝ่ายบริหาร (the executive) หรือฝ่ายปกครอง (the Administration) ไม่สามารถออกกฎหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับ สิทธิประโยชน์จากกฎหมาย ได้ภายในระยะเวลาอันสมควร ซึ่งกลไกเร่งรัดให้ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายปกครองต้องดำเนินการออกกฎหมายลำดับรองหรือกฎโดยเร็ว ตามนัยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 (Act of Law Drafting and Evaluation of Legal Achievement B.E. 2562 (2019)) ยังไม่มี ประสิทธิภาพเพียงพอต่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (Rights and Liberties of People) เนื่องจากประชาชนที่รับภาระหรือผลร้ายหรือเสียสิทธิประโยชน์ไม่สามารถควบคุม ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตนได้โดยตรง แต่จะทำได้เฉพาะกรณีที่มีการยื่นฟ้องเป็นคดีต่อสาล และสาลเห็นสมควรเท่านั้น โดยเหตุนี้ การสึกษาวิจัยในกรณีนี้จึงมุ่งเน้นการค้นหาแนวทางและ นิติวิธีทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อควบคุมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดให้ต้องมีการออกกฎ หรือให้รัฐต้องคำเนินการ หรือให้ประชาชนได้รับสิทธิประโยชน์ โดยทำการศึกษาทั้งในส่วนของ แนวคิด ทฤษฎี และหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาและพิเคราะห์พบว่า มาตรการควบคุมภายในของฝ่ายบริหาร (Measure of Internal Control of the Executive) ที่ใช้ในการควบคุมการออกกฎนั้นจะอาศัยกลไกของรัฐสภา (Parliamentary Mechanism) ซึ่งได้แก่การตั้งกระทู้ถามรัฐบาล (Interpellation) และการอภิปราย

ไม่ไว้วางใจ (Vote of No-confidence) ตลอดจนการควบคุมและตรวจสอบโดยศาลยุติธรรม (Courts of Justice) หรือศาลปกครอง (Administrative Courts) ตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำ ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายนั้นอาจยังไม่เพียงพอต่อการ ให้ความคุ้มครอง แก่ประชาชนที่ต้องได้รับภาระหรือผลร้ายหรือเสียสิทธิประโยชน์ จึงจำเป็นต้องมีกลไกเพื่อควบคุม การมีผลใช้บังคับของบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับความคุ้มครอง หรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ใจปัญหาดังกล่าว จึงเห็นควรกำหนดให้มีบทบัญญัติให้อำนาจ แก่ประชาชนสามารถควบคุมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดให้ต้องมีการออกกฎ หรือกำหนดให้ รัฐต้องคำเนินการอื่นใด ได้ โดยที่ประชาชนไม่ต้องฟ้องคดีต่อรัฐหรือเป็นคู่ความกับรัฐซึ่งการ ควบคมในกรณีการมีผลใช้บังคับของกฎหมาย โคยประชาชนนั้น อาจกำหนดให้คณะกรรมการ กฤษฎีกา (Council of State) ทำหน้าที่พิจารณาและ ให้ความเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใคที่เป็น อันสิ้นผลบังคับหรือมีผลใช้บังคับได้โดยไม่มีการออกกฎหรือการดำเนินการ อื่นใดก่อน ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา 22 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นองค์กรที่มี ความเชี่ยวชาญในด้านการให้ความเห็นทางกฎหมายแกรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้ ยัง อาจกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน (Ombudsman) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระ (Independent Organisation) ที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหน่วยงานของรัฐเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือประชาชนที่ต้องได้รับ ภาระหรือผลร้ายหรือเสียสิทธิประโยชน์จากการที่หน่วยงานของรัฐ ไม่ดำเนินการออกกฎหรือ ไม่ดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องคำเนินการ โดยหากดำเนินการตามข้อเสนอแนะ คังกล่าวแล้ว อาจทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการออกกฎมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยิ่งขึ้น โดยสามารถอำนวยประโยชน์ให้แก่ภาครัฐและประชาชนส่วนรวมได้อย่างเหมาะสมและ สอดคล้องตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผล สัมฤทธิ์ของกฎหมาย

THESIS TITLE CONTROL OF THE PROVISION REQUIRED TO

ISSUE THE REGULATION OR PROVIDED THE

STATE TO OPERATE OR ALLOWED THE

PEOPLE TO RECEIVE THE BENEFIT

KEYWORDS SUBORDINATE LEGISLATION / ISSUING

THE SUBORDINATE LEGISLATION / TYPE OF

BY-LAW / REGULATION THAT ALLOWED THE

PEOPLE TO RECEIVE THE BENEFIT

STUDENT PLOYPAILIN BORIBOONWONG

THESIS ADVISOR DR.TRIPETCH JITMAHUEMA

LEVEL OF STUDY MASTER OF LAWS PUBLIC LAW

FACULTY SCHOOL OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY

YEAR 2023

ABSTRACT

The provisions required to issue the regulations or provided the State to operate or allow the people to receive the benefits, there are frequently some problems relating to law enforcement because the executive or the administrative is unable to issue regulations or take any other actions in order for the people to be able to comply with the law or receive benefits from the law within a reasonable period. The mechanisms to expedite the executive or the administration process of issuing subordinate legislation swiftly. According to Article 22 of the Act of Law Drafting and Evaluation of Legal Achievement B.E. 2562 (2019), there is still insufficient effectiveness in safeguarding the rights and liberties of people because the individuals who bear burdens or suffer adverse consequences or loss of benefits cannot directly control the impact that occurs to them, however, can only do so in specific cases where they file a lawsuit to the court and the court deems it appropriate only. Therefore, the research, in this case, aims to focus on finding suitable legal approaches and methods to control provisions and laws that mandate the issuance of regulations, require government action, or grant benefits to the public. The study encompasses aspects of ideas, theories, and relevant legal principles.

After conducting research and analysis revealed that measures of internal control of the Executive, which are used to regulate the process of issuing regulations, tend to rely on parliamentary mechanisms. These mechanisms include interpellation and votes of no-confidence, as well as control and oversight by the Courts of Justice and Administrative Courts. According to the Act of Law Drafting and Evaluation of Legal Achievement B.E. 2562 (2019), the law may still not be sufficient to provide adequate protection for individuals who bear burdens or suffer adverse consequences or loss of benefits. Therefore, there is a necessity for mechanisms to control the enforcement of provisions and laws by the public to ensure that the people receive prompt and effective protection and benefits from the law.

In order to provide the solution for the aforementioned issue, it is deemed necessary to establish a provision that grants power to the people. Enabling them to control provisions and laws that require the legislation or mandate the government to take any other actions without the need for the people to file lawsuits against the state or become parties in legal disputes with the government. The control in cases where the effects of the law are enforced by the people may involve assigning the Council of State to consider and provide opinions on which provisions of laws can be end of enforced or can be enforced without the need for issuing any regulations or taking any other actions beforehand. According to Section 22, Paragraph Two, of Act of Law Drafting and Evaluation of Legal Achievement B.E. 2562. Due to this, the Council of State is considered an expert organization in providing legal opinions to the government and state agencies. Furthermore, it may also stipulate that the Ombudsman, an independent organization that is not affiliated with any state agency, has a role in assisting people who have suffered adverse consequences or loss of benefits and right due to the failure of state agencies to issue regulations or take any other actions as required by the law. By following the aforementioned recommendations, the evaluation of the efficiency and effectiveness of the lawmaking process could be significantly enhanced. This, in turn, could lead to greater benefits for both the government sector and the general public, in a manner that is appropriate and consistent with the spirit of the criteria for drafting legislation and evaluating the performance of laws.